

N. V. GOGOL

PORTRE

Remzi Kitabevi

NİKOLAY VASILYEVİÇ GOGOL (1809-1852). Eğitiminin ilk bölümünü Poltova’da gördü. Edebiyata, Neshin’de liseye devam ettiği yıllarda ilgi duymaya başladı.

1836’da Rus bürokrasisini alaya alan *Müfettiş* adlı oyunu sahnelendi.

Gogol’un başyapıtı olan 1842 yılında tamamladığı *Ölü Canlar* romanı, Rusya’daki günlük yaşamın plastik bir görünümü verilerek, feodal Rusya’yı çürümüş, çökmüş bir ülke olarak çizer. Yergisel bir gözle çizilmiş toprak sahiplerinin, devlet memurlarının ve yapıtın başkahramanı, tüccar Çiçikov’un karşısında çalışkan ve özgürlük düşkünü Rus halkı vardır. Burada yazarın sıradan insanlara, onların bitmek bilmeyen enerjilerine tanıklığı romanın uluslararası boyutta tanınmasına ve saygınlık kazanmasına neden olmuştur.

1831’de tanıştığı Puşkin’e yakınlaşan Gogol onun etkisiyle ilk öykülerindeki neşeli, alaycı ve kaygısız havadan uzaklaşarak acı bir toplumsal yergiye geçti. *Bir Delinin Hatıra Defteri*’nde Puşkin’in etkileri görülmektedir.

En dikkat çekici öyküleri şunlardır: *Palto, Burun, Mayıs Gecesi, Portre, Fayton, Taras Bulba*.

N. V. GOGOL

Portre

Türkçesi
Hazal Yalın

Remzi Kitabevi

PORTRE / Nikolay Vasilyeviç Gogol
Özgün adı: Портрет (1835)

© Türkçe çeviri: Remzi Kitabevi, 2019

Her hakkı saklıdır.
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Düzeltili: Nesrin Arslan
Kapak: Ömer Erduran
Kapakta yer alan figür: Eugene Delacroix (otoportre)
Çizimler: Mihail Kupriyanov (1903-1991),
Porfiriy Krylov (1902-1990),
Nikolay Sokolov (1903-2000).

ISBN 978-975-14-1899-9

BİRİNCİ BASIM: Nisan 2019

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul
Sertifika no: 12068 / Tel (212) 629 0615

Cilt: Çiğci Mücellit, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
5. Cad. No: 24-25 Bağcılar-İstanbul
Tel (212) 629 4783

Birinci Bölüm

Şukin Dvor'daki⁽¹⁾ tablo tezgâhının önünde toplanan kalabalık gibisi hiçbir yerde toplanmamıştır. Hani doğrusu, bu kadar çok çeşit başka yerde de bulunmazdı: büyük bölümü yağlıboyayla yapılmış, üzerlerine koyu yeşil cila çekilmiş, ucuz koyu sarı çerçeveli tablolar. Ağaçların bembeyaz olduğu bir kış sahnesi, yangın alacasına benzer kıpkırmızı bir akşam vakti, elinde pipoyla, insandan çok paçalı Hint horozuna benzeyen kolu kırık bir Flaman köylüsü –tabloların her zaman ki konuları işte bunlardı. Bunlara birkaç tane kabartma resmi de eklemek gerek: başında koyun postundan şapkasıyla Hozrev Mirza'nın⁽²⁾ portresi, üç köşeli şapkalarıyla karga burunlu bir takım generallerin portreleri. Dahası, böyle bir dükkânın kapısına, Rus insanının doğuştan yeteneğine tanıklık eden kocaman kâğıt tabakalarının üzerine ağaç baskıyla yapılmış eserlerden demetler asılıydı. Bunlardan birinde çar kızı Miliktrisa Kirbityevna⁽³⁾ vardı, bir diğerinde ise, evlerinde ve kilisele-

(1) Petersburg'un ünlü pazar yerlerinden biri (çn).

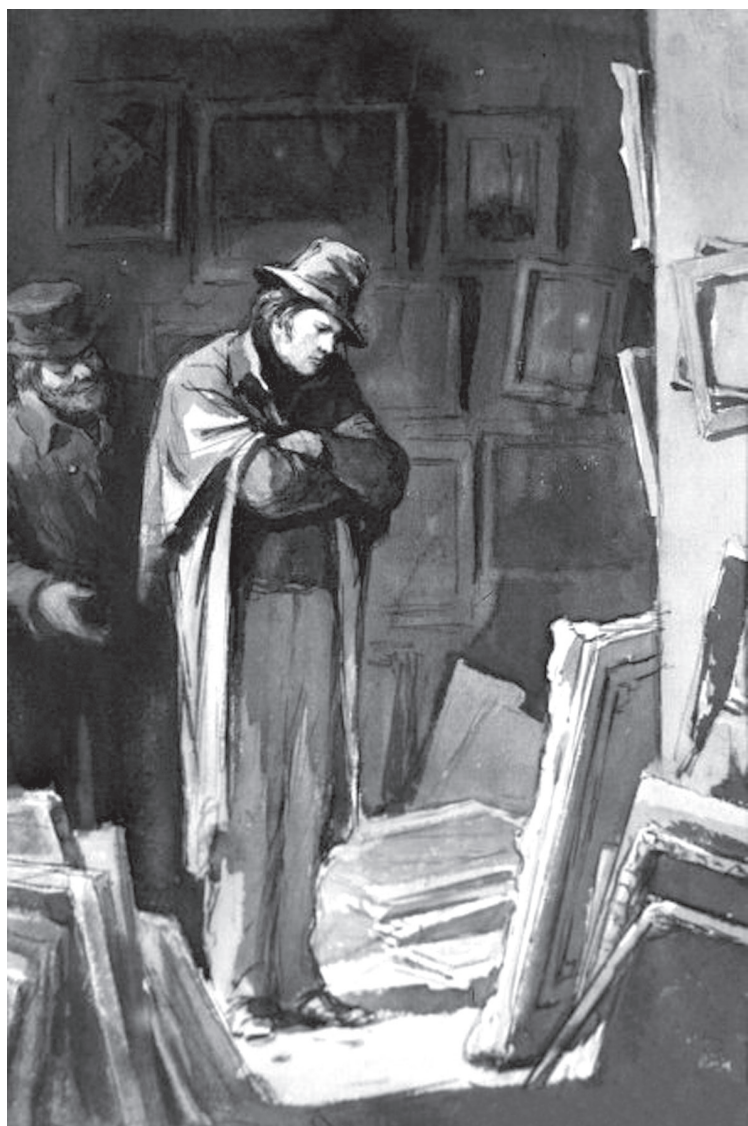
(2) 1829'da Tahran'da, Rusya elçisi ve Rus diplomatik heyeti üyelerinin suikasta uğramalarının ardından Şah Fetih Ali Şah, bu sırada 15 yaşında olan torunu Hozrev Mirza'yı iyi niyet gösterisi olarak Petersburg'a göndermişti (çn).

(3) Kirbityevna, Kudüs, Yeruslan Lazareviç, Foma ve Yerema: O dönemde moda olan, ağaç baskılarda kullanılan masal temaları (çn).

rinde teklifsizce, yeryüzünün bir bölümünü ve iki de dua eden, ellerine parmaksız eldivenler geçirmiş Rus köyünü örten kırmızı rengin gezindiği Kudüs şehri. Bu eserlerin alıcıları genelde pek fazla değildir, ama seyircileri sürüyledir. Belki de zampara uşağın teki, elinde hiç kuşkusuz çorbasını pek de sıcak içemeyecek beyi için handan aldığı yemek kabıyla, bunların karşısında esner. Onun karşısında belki de üzerinde kaputuyla bir asker dikilmiştir; şu da eskici pazarından bir satıcıdır, iki çakı satmaktadır; bir de yanında koli dolusu başmakla bir işportacı kadın. Herkes kendince gösterir hayranlığını: mujikler genellikle parmaklarıyla dürtler, satıcılar ciddiyle incelerler; yaşlı ufak uşaklar ve çıraklar da gülüşürler ve karikatürlerle kızdırırlar birbirlerini; kaba kaputlar giyinmiş yaşlı uşaklar sırf esneyebilecekleri bir yer buldukları için bakarlar bunlara; işportacı kadınlar, genç köylü kadınları da milletin dedikodusuna kulak vermek ve neye bakıyorlarsa ona bakmak için içgüdüsel olarak duruverirler önlerinde.

Bu sırada oradan geçmekte olan genç ressam Çartkov da, dükkânın önünde elinde olmaksızın duruverdi. Üzerindeki eski kaputu ve şıklıktan uzak elbisesi, kendini büyük bir fedakârlıkla sanatına adanmış ve gençlik için daima gizemli bir cazibesi olan kıyafetine özen göstermeye zamanı olmayan bir adam olduğunu gösteriyordu. Dükkânın önünde durdu ve bu çirkin mi çirkin tabloları ilkin içten içe güldü. Nihayet elinde olmaksızın tefekküre daldı: bu eserlerin kime lazım olduğunu düşünmeye koyuldu. Rus milletinin Yeruslan Latareviç'lerden, şişgöbekten ve ayyaştan, Foma ve Yerema'dan gözlerini ayıramaması şaşırtıcı gelmiyordu ona: bu çizimlerde temsil edilen konular millet için kolayca kavranır ve anlaşılır şeylerdi; ama bu boyaları benek benek, kirli ve yağlı badanaya benzer şeyleri kim alıyordu ki? Kime gerekti bu Flaman mujikleri, epeyce yüksek sanatsal adımları temsil ettikleri iddiasındaki, oysa değersizliğin diplerinde gezinen şu kırmızılı ve mavili peyzajlar? Görünen o ki, bu işi oturup kendiliğinden öğrenmiş bir çocuğun işi de değillerdi. Aksi takdirde, bütün bu duygusuz karikatür havasına rağmen keskin bir dürtü, albeni ortaya çıkardı. Oysa bunlarda sadece bir donukluk, gerçek yerinin en düşük zanaatlar arasında olması gerektiği halde kendini sanattan sayan güçsüz ve şekilsiz bir yeteneksizlik vardı: kendinden pek emin ve bu zanaat işçiliğini sanat saflarına taşıyan bir yeteneksizlik. Aynı renkler, aynı üslup, bir insandan ziyade kaba, yapılmış bir otomata ait aynı ezberci, alışkın el!... Bu kirli tabloların önünde uzun süre dikildi adam, üstelik artık onları düşünmüyordu da; kaba kaputlu, kır saçlı, pazar gününden beri tıraş olmamış sakallı bir adam olan dükkân sahibi ise epeydir bir şeyler anlatıyordu ona, pazarlık yapıyor ve bu adama neyin gerektiğini, neyin hoşuna gittiğini bilmeden fiyatları söylüyordu.

“Şu müjjiklere ve şu ufak manzaraya yirmi beş rublelik bir kâğıt para alıyorum. Resimler de resim hani! İnsanın gözüne ziyafet çekiyor; daha demin takas ettim, cılası daha kurumamış. Ya da şu kış resmi, bunu alın! On beş ruble! Sırf çerçevesi o kadar eder. Kış da tam kış!” Satıcı bunu söyledikten sonra herhalde nasıl harika bir kış olduğunu göstermek için tuvale hafif bir fiske vurdu. “Emrederseniz beraber bağlayayım, yanınızda götürün? Zatiâliniz nerede yaşıyorsunuz? Hey, ufaklık, ip ver bana.”

“Dur bakalım kardeş,” dedi kendine gelen ressam, uyanık satıcının birlikte bağlayayım derken şaka etmediğini görünce. Dükkânda bu kadar uzun dikilip de hiçbir şey almamaktan birazcık utandı ve dedi ki:

“Hele dur, burada benim için bir şey var mı, bakayım.” Ve eğilip yerde yığın halindeki kaba, şekilsiz, toza bulanmış eski resimlere belli ki hiçbirine saygı göstermeden kaldırıp baktı. Bunlar arasında, belki de soylarından gelenlerin yeryüzünde izi bile kalmamış olan eski aile portreleri, parçalanmış tuvalerde tamamen tanınmaz hale gelmiş resimler, yaldızı gitmiş çerçeveler vardı –uzun sözün kısası, ahı gitmiş vahı kalmış her çeşit çerçöp. Ama sanatçı, gizliden gizliye şöyle düşünerek incelemeye koyuldu: “Belki bir şey çıkar.” Bazen bitpazarlarında büyük ustaların toz içindeki tablolarının ucuz taşbaskılar satan dükkâncılar tarafından satıldığı hikâyelerini az dinlememişti.

Onun derdini gayet iyi anlayan dükkâncı da koşturmacayı bıraktı ve her zamanki tavrını ve gereken ağırlığını takınarak tekrar kapının yanındaki yerini aldı, bir eliyle dükkânı gösterecek yoldan geçenlere seslenmeye başladı: “Buraya, ağalar beyler, tablo dediğin burada! Buyurun, buyurun, daha yeni takas ettik.” Nihayet çoğunlukla meyve vermeyen bütün bu bağırış-

lardan bıktı, sıkıntıdan ikinci el mallar satan, tam karşıda tıpkı onun gibi dükkânın kapısında dikilmiş bir başka satıcıyla konuşmaya koyuldu; nihayet dükkânda bir alıcı olduğunu hatırlayıp kalabalığa sırtını döndü ve içeriğinin yolunu tuttu. “Ee, beyim, bir şey seçtiniz mi?” Ama ressam, bir süredir büyük, bir zamanlar muhteşem olduğu anlaşılan, ama şimdi yaldızları ancak belli belirsiz parlayan bir çerçevenin içindeki portrenin önünde hareketsiz dikiliyordu.

Bu, sıska ve elmacık kemikleri çıkık, yüzü bronz renkli bir ihtiyardı; yüzünün hatları kaskatı kesilmiş ve hiç de Kuzey’in kuvvetini çağrıştırmıyordu. Cehennem gibi bir öğle güneşinin sıcağı hapsolmuştu bu hatlarda. Geniş bir Asyalı kıyafetiyle örtünmüştü. Portre her ne kadar zarar görmüş ve toz içinde olsa da, yüzündeki tozları temizlemeyi başardığında yüksek bir sanat eserinin izlerini gördü. Anlaşılan bitmemişti portre; ama fırça darbelerinin kuvveti göz alıcıydı. En alışılmadık olan da gözleriydi: sanki sanatçı bu gözlerde fırçasının bütün gücünü kullanmış ve olanca çabasını göstermişti. Bunlar bir acayip bakıyorlardı, hatta portrenin içinden, şu tuhaf canlılığıyla bu portrenin uyumunu yok eder gibi bakıyorlardı. Alıcı, portreyi kapıya getirdiğinde gözler daha güçlü bakmaya başladı. Bunlar gelip geçen kalabalıkta da neredeyse aynı etkiyi yarattı. Ressamın arkasında duran bir kadın bağırdı: “Bakıyor, bakıyor!” Ve kaçıp kayboldu. Alıcı da tatsız, ne olduğu anlaşılmaz bir duyguya kapıldı ve portreyi yere koydu.

“Peki öyleyse, portreyi alın!” dedi dükkâncı.

“Kaç para?” dedi ressam.

“Bu fırçaya paha biçilir mi? Üç çeyreklik verin!”

“Olmaz.”

“Ne vereceksiniz?”

“Yirmi kopek,” dedi ressam, gitmeye hazırlanırken.

“Bu nasıl bir fiyat! Yirmi kopeğe bir tek şu çerçeveyi bile alamazsın. Anlaşılan yarın almaya niyetlisin sen? Beyefendi, beyefendi, geri dönün! Hiç değilse bir on kopek daha atın. Peki peki, alın, yirmi kopeğe. Sırf siftah olsun diye, siz bugün benim ilk müşterimsiniz.”

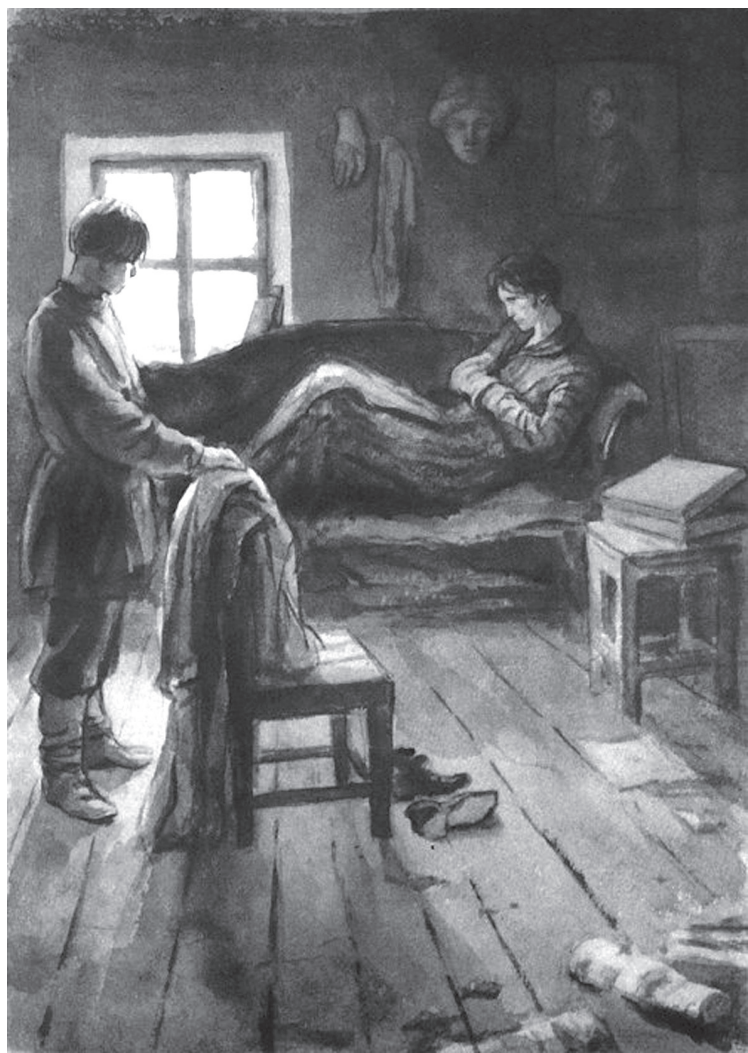
Bu arada öyle bir el hareketi yaptı ki, sanki şöyle der gibiydi: “Alsın götürsün de şu tablo gözümün önünden kaybolsun bari!”

Çartkov bu suretle, eski portreyi tamamen beklenmedik bir şekilde satın aldı ve aynı zamanda düşündü: “Neden aldım ki bunu? Neyime gerekti?” Ama yapacak bir şey yoktu. Cebinden yirmi kopek çıkardı, dükkâncıya verdi, portreyi koltuğunun altına sıkıştırıp götürdü. Yolda, verdiği yirmi kopeğin son parası olduğunu hatırladı. Düşünceleri ansızın kasvetli bir hal aldı; can sıkıntısı ve kayıtsız bir boşluk, o an ruhunu kuşattı. “Şeytan alsın! Lanet olsun!” dedi, işleri kötü giden bir Rus’un olağan duygularıyla. Ve adeta istem dışı hareketlerle, her şeye karşı tamamen hissizleşmiş gibi ölçülü adımlarla yürümeye başladı. Gün batımının kızıl ışığı henüz ancak yarısını örtüyordu gök kubbenin; o tarafa bakan binalar da sıcak bir ışıkla neredeyse aydınlıktilar; ama bu arada parlak hilalin soğuk lacivert parıltısı da kuvvetleniyordu. Binaların ve yolda yürüyenlerin bıraktığı yarı şeffaf, uzun, hafif gölgeler yeryüzüne düşüyordu. Sanatçı da az biraz bakmaya başlamıştı şeffaf, narin, müphem ışıkların gezindiği gök kubbeye ki, neredeyse o anda dudaklarından şu sözler kaçiverdi: “Ne tatlı bir ton bu!” Ve bir de şu sözler: “Sıkıntı, hep sıkıntı, şeytan alsın!” Ve koltuğunun altından devamlı kaymakta olan portreyi düzeltip adımlarını sıklaştırdı.

Yorgun ve sırsıklam terlemiş halde Vasilyevskiy Adası 15. Caddede'eki evine zor bela vardı. Zorlukla ve nefes nefese tırmandı domuz yalı kaplamış ve kedi-köpek izleriyle süslü merdivenleri. Kapıyı çaldı, ama cevap gelmedi: evde kimse yoktu. Pencereye yaslandı ve sabırla bekleme pozisyonu aldı; nihayet kapının arkasından hizmetçiliğini ve modelliğini yapan, boyalarını hazırlayan, yerleri süpüren sonra da kendi çizmeleriyle kirleten lacivert gömlekli delikanlının ayak sesleri geldi. Delikanlının adı Nikita'ydı ve bey evde olmadığına bütün zamanını dışarıda geçiriyordu. Nikita anahtarı deliğe denk getirmek için epey bir süre uğraştı; karanlık yüzünden delik görünmüyordu. Nihayet kapı açıldı. Çartkov sanatçılarda hep olduğu gibi (ama kendileri bunu fark etmezler) dairesinde o dayanılmaz soğuk sofaya girdi. Paltosunu Nikita'ya vermeden onunla birlikte kare şeklinde, büyük ama alçak, pencereleri buz tutmuş, her çeşit sanatçı ıvır zıvırıyla (alçıdan yapılmış kucak dolusu eller, tuval gerili çerçeveler, başlanıp atılmış eskizler, sandalyelerin üzerine asılmış bir top kumaş) dolu bir oda olan stüdyoya geçti. Çok yorgundu, paltosunu sıyırdı, getirdiği portreyi dalgın bir tavırla iki küçük tuvalin arasına koydu, kendini dar, küçük bir kanepenin üzerine attı. Bu kanepenin deri kaplı olduğunu söylemek mümkün değildi, çünkü bir zamanlar çakılmış olan bir sıra bakır çivi çoktan tek başlarına kalmışlardı, deri ise onların üzerinde kendi başına, ayrı duruyordu; bu yüzden Nikita siyah çorapları, gömlekleri ve bütün yıkanmamış çamaşırları onun altına tıktırıyor. Sanatçı, bu daracık kanepede ne kadar oturulabilirse o kadar oturdu, sonra uzandı, nihayet bir mum istedi.

“Mum yok,” dedi Nikita.

“Nasıl yok?”

“Dün de yoktu ki,” dedi Nikita.

Sanatçı, hakikaten dün de mum olmadığını hatırladı, kendini teskin etti ve sustu. Nikita’nın yardımıyla soyundu ve aynı şekilde sert, lime lime olmuş robdöşambrını giydi.

“Bir de, ev sahibi buradaydı,” dedi Nikita.

“Tabii para için gelmiştir, biliyorum,” dedi sanatçı elini sallayıp.

“Yalnız gelmedi,” dedi Nikita.

“Kiminle geldi?”

“Bilmiyorum, şöyle... bir bekçi.”

“Bekçi niye gelmiş?”

“Niyesini bilmiyorum; kira ödenmemiş diye geldiğini söyledi.”

“Ee, bundan ne çıkarmış?”

“Ne çıkarmış bilmiyorum; dedi ki: eğer, dedi, kirayı ödemecekse, dedi, o zaman daireyi boşaltsın, dedi; ikisi birden yarın gene gelmek istiyorlarmış.”

“Gelsinler varsınlar,” dedi Çartkov kederli bir kayıtsızlıkla. Ve iğrenç bir ruh hali onu tamamen ele geçirdi.

Genç Çartkov çok şey vaat eden yetenekli bir sanatçıydı: eserleri güçlü bir gözlemcilik ve derin bir düşüncenin, ayrıca tabiata yakınlaşma yönünde bir eğilimin izlerini yansıtıyordu. “Bak kardeşim,” demişti profesörü birçok defa, “kabiliyetin var; heba edersen günah. Ama sabırsızsın. Bir şey senin aklını çeliyor, bir şeyden gözlerini alamıyorsun –hep onunla meşgulsün, başka her şey senin için değersiz, çerçöp, bakmak bile istemiyorsun. Dikkat et de modaya uygun bir ressam olup çıkma. Renklerin şu aralar acayip öne çıkmaya başlıyor. Çizimlerin güçlü değil, hatta düpedüz zayıf, çizgilerin belirsiz; şimdiden modaya uygun çizmek peşinde koşuyorsun, çünkü gözüne ilk

onlar çarpıyor. Bana bak, şimdiden İngiliz soyuna çekiyorsun. Dikkat et: sosyete seni cezbediyor; geçenlerde boynunda ipek bir mendil, başında da cilalı bir şapkayla gördüm seni... Bunlar insanı yoldan çıkarır, moda tablolar, para karşılığı portreler yapmak ister canın. Ama öyle olunca da kabiliyet gelişmez, header olur. Sabırlı ol. Her işini etraflıca düşün, züppeliği bırak – bırak başkaları toplasın parayı. Senin kaderin başka.”

Profesör kısmen haklıydı. Sanatçımızın hakikaten de bazen canı eğlenmek, züppelik etmek çekiyor, uzun sözün kıssası gençliğini bir şekilde göstermek istiyordu. Ama her defasında kendini kontrol edebiliyordu. Zaman zaman fırçayı eline alıp her şeyi unutabiliyordu ve muhteşem bir düşmüş gibi kolay kolay da alamıyordu kendini. Zevki belirgin bir şekilde gelişmişti. Raphael’ın bütün derinliğini henüz anlamış değildi, ama Guido’nun geniş ve hızlı fırçası onu büyülüyordu, Tiziano’nun portreleri önünde duruyor ve Flaman ustalarını hayranlıkla izliyordu.⁽¹⁾ Eski tabloları örten karanlık peçe tamamen kalkmış değildi yerinden; ama eski ustaların bizim idrakimizin çok ötesinde olduğu konusunda profesörün fikirlerini paylaşmıyor olsa da bir şeyleri seçmeye başlamıştı bu peçenin arkasından. Hatta on dokuzuncu yüzyıl bu anlamda önemli bir başarı kazanmış, tabiat tasvirleri daha parlak, canlı, yakınlaşmış gibi geliyordu ona. Uzun sözün kıssası, bu bağlamda, bir yerlere erişmeyi başarmış ve içten içe bunu hissedenden gençliğin düşündüğü gibi düşünüyordu. Bazen, rasgeldiği bir ressamın, Fransız veya Alman, hatta bazen ressam bile değil de, fırçasının tezliği, alışkın ve becerikli vuruşları ve boya-

(1) Raphael (1483-1520); Guido (13. yüzyıl); Tiziano (1488/1490-1576). Ön Rönesans ve Rönesans döneminin büyük İtalyan ressamları (çn).

larının parlaklığıyla büyük patırtı koparttığını ve göz açıp kapayıncaya kadar koca bir nakit sermaye yaptığını görünce birinin, canı sıkılıyordu. Bütününü işiyle meşgul olup da yeme-yi, içmeyi, bütün dünyayı unuttuğu zamanlarda değil, tam bir darlık içine düştüğü, fırça ve boya alacak parası bile olmadığı, amansız ev sahibi kirayı istemek için günde on defa gelip gittiği zamanlarda düşüyordu aklına bu. O zaman aç zihninde zengin bir ressamın kaderi kıskançlıkla belirliyordu, hatta o zaman, bir Rus'un kafasında sıkça gezinen o fikir de geziniyordu: her şeyi bıraksa da boş verip keyfine baksa... Şimdi de ne-redeyse bu durumdaydı.

“Evet! Sabret, sabret!” dedi can sıkıntısıyla. “Ama sabrın da bir sonu var. Sabret! Peki yarın hangi parayla yemek yiyeceğin? Ödünç desen artık kimse vermez. Bütün tablolarımı ve çizimlerimi satmaya kalksam, onlara karşılık ancak yirmi kopek verirler. Şüphesiz işe yarar şeyler bunlar, hissediyorum bunu: hiçbirisi de boşa yapılmış değil, onların her birinden bir şeyler öğrendim. Ama faydası ne? Etütler, denemeler –ama hep etüt, hep deneme, sonu gelmiyor. Hem adımı bile bilmezken kim alır ki bunları? Kime gerek natüralist antik konulu çizimler ya da *Psyché*'ye olan bitmemiş aşkım ya da odamın perspektifi ya da benim Nikita'nın portresi– gerçi doğrusu moda portrelerden daha iyidir bu da. Gerçekten, kime gerek? Neden alfabeyi çalışan bir çocuk gibi işkence çekiyorum, hiç de başkalarından daha az parlak olmayacağım ve cebim onlar gibi para görebileceği halde?”

Bunları söyleyen sanatçı ansızın titremeye başladı ve bembeyaz oldu: Yanındaki tuvalin arkasından çıkan yamulmuş bir yüz ona bakıyordu. İkinci korkunç bir çift göz, yiyip yutmaya hazırlanır gibi dosdoğru onun üzerine dikilmişti; dudakla-

Genç ve yoksul ressam Andrey Petroviç Çartkov'un hayatı, bir resim dükkânında gerçeğe ürkütücü derecede benzeyen bir portreyle karşılaşınca değişir. Gizemli portre onu bir seçim yapmak zorunda bırakır. Ya dünyada sanatçı kimliğiyle bir yere gelmeye çalışacak ya da kolay yolu seçip, ün ve servet uğruna başkalarını taklit edecektir.

Ölü Canlar, Taras Bulba, Bir Delinin Hatıra Defteri, Müfettiş gibi yapıtlarıyla ünlenen N. V. Gogol (1809-1852) uzun öyküleriyle de klasik Rus edebiyatı içinde seçkin bir yere sahiptir. Tüm dünya dillerine de çevrilen *Palto, Burun, Mayıs Gecesi* gibi öykülerinde ince bir mizahla çarpıcı kişilikler yaratmıştır. *Portre*'de ise büyük yazara özgü üslup derinliği çok belirgindir.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1899-9

₺ 9,00

9 789751 418999

KDV'den muaf